

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษารั้ครั้งนี้ได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นหนี้ค้างชำระบัตรเครดิต มีดังต่อไปนี้

2.1 แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1.1 ทฤษฎีอุปสงค์

1) ความหมายของอุปสงค์ (Demand)

อุปสงค์ต่อสินค้าหรือบริการชนิดใดชนิดหนึ่ง หมายถึง ปริมาณสินค้าหรือบริการชนิดใดชนิดหนึ่งที่ผู้บริโภคต้องการซื้อ ณ ระดับราคาต่าง ๆ กันของสินค้าหรือบริการชนิดนั้น ๆ ในระยะเวลาที่กำหนด โดยความต้องการซื้อนั้นผู้บริโภคจะต้องมีอำนาจซื้อด้วย (Purchasing Power) กล่าวคือผู้บริโภคจะต้องมีเงินเพียงพอและมีความเต็มใจที่จะซื้อ (Ability and Willingness) สินค้าหรือบริการนั้น ๆ เช่น นาย ก ต้องการซื้อรถจักรยาน และนาย ก มีเงินเพียงพอที่จะซื้อรถจักรยานดังกล่าว ในกรณีนี้จะเป็นอุปสงค์ที่สัมฤทธิ์ผล (Effective Demand) แต่ถ้านาย ก ต้องการซื้อแต่มีเงินไม่เพียงพอที่จะจ่ายค่ารถจักรยาน จะเป็นความต้องการซื้อที่ไม่มีอำนาจซื้อ ในกรณีนี้ไม่ถือว่าเป็นอุปสงค์ เป็นเพียงความต้องการ โดยทั่วไป (Want) เท่านั้น

2) ปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์ (Determinants of Demand)

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อจำนวนสินค้าที่ผู้บริโภคต้องการซื้อหรือปัจจัยที่กำหนด อุปสงค์ มีดังนี้ (สุรกร วิทยุสุวรรณ และคณะ, 2546)

1. ราคาสินค้าชนิดนั้น เมื่อราคาสินค้าเพิ่มสูงขึ้นปริมาณซื้อจะลดลง แต่ถ้าราคาสินค้าลดลงปริมาณซื้อจะมีมากขึ้น

2. ราคาสินค้าอื่นที่เกี่ยวข้อง ความสัมพันธ์ของปริมาณซื้อนอกจากจะขึ้น อยู่กับราคาสินค้าชนิดนั้นแล้ว ยังขึ้นกับราคาสินค้าอื่นที่เกี่ยวข้องด้วย ซึ่งแบ่งความสัมพันธ์ของ สินค้าได้เป็น 2 ชนิด คือ

2.1 สินค้าที่ใช้ทดแทนกัน (Substitution Goods) เช่น เนื้อหมูกับเนื้อไก่ ชากับกาแฟ ปากกาลูกกลิ้งกับปากกาหมึกซึม เป็นต้น การที่ผู้บริโภคจะซื้อสินค้าชนิดใดมากน้อยเพียงใด จะต้องพิจารณาถึงราคาสินค้าอื่นที่เกี่ยวข้องด้วย เช่น ถ้าราคาเนื้อหมูสูงขึ้นในขณะที่ราคาเนื้อไก่คงเดิม ผู้บริโภคจะซื้อเนื้อหมูลดลงแล้วหันไปซื้อเนื้อไก่เพิ่มขึ้น จึงกล่าวได้ว่าเมื่อราคาสินค้าชนิดหนึ่ง

เพิ่มขึ้นจะทำให้ปริมาณซื้อสินค้าอีกชนิดหนึ่งที่ใช้แทนกันได้เพิ่มขึ้นด้วย แต่ถ้าราคาสินค้าชนิดหนึ่งลดลงจะทำให้ปริมาณซื้อสินค้าอีกชนิดหนึ่งที่ใช้แทนกันได้ลดลงด้วย ดังนั้นความสัมพันธ์ของราคาและปริมาณซื้อของสินค้าต่างชนิดที่ใช้ทดแทนกันจะเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

2.2 สินค้าที่ใช้ประกอบกันหรือใช้ร่วมกัน (Complementary Goods) เช่น ปีนกับลูกปีน ถุงเท้ากับรองเท้า ยาสีฟันกับแปรงสีฟัน กาแฟกับครีมเทียม รถยนต์กับน้ำมัน เชื้อเพลิง เป็นต้น เมื่อราคาเครื่องยนต์แพงขึ้นนอกจากปริมาณซื้อเครื่องยนต์จะลดลงแล้วปริมาณความต้องการซื้อน้ำมันเชื้อเพลิงก็จะลดลงด้วย ทั้ง ๆ ที่ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงไม่เปลี่ยนแปลง ดังนั้นความสัมพันธ์ของราคาและปริมาณซื้อของสินค้าต่างชนิดที่ใช้ประกอบกันจะเป็นไปในทิศทางตรง กันข้าม

3. รายได้ของผู้บริโภค รายได้ของผู้บริโภคเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งในการกำหนดอุปสงค์ การพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของผู้บริโภคกับปริมาณความต้องการซื้อสินค้าสามารถแบ่งสินค้าออกเป็น 2 ชนิด คือ

3.1 สินค้าปกติ (Normal Goods) ปริมาณซื้อสินค้าปกติทั่วไปจะมีความสัมพันธ์โดยตรงกับระดับรายได้ของผู้บริโภค กล่าวคือ ถ้าผู้บริโภคมีรายได้มาก ความต้องการซื้อสินค้าปกติจะเพิ่มขึ้น แต่ถ้าผู้บริโภคมีรายได้ลดลง ความต้องการซื้อสินค้าปกติจะลดลงด้วย

3.2 สินค้าด้อยคุณภาพ (Inferior Goods) สินค้าบางชนิดเป็นสินค้าด้อยคุณภาพในสายตาของผู้บริโภค ปริมาณซื้อสินค้าประเภทนี้จะมีความสัมพันธ์ตรงข้ามกับระดับ รายได้ของผู้บริโภค กล่าวคือเมื่อผู้บริโภคมีรายได้เพิ่มขึ้นอุปสงค์ในสินค้าประเภทนี้ลดลง แต่ถ้า ผู้บริโภคมีรายได้ลดลง อุปสงค์ในสินค้าประเภทนี้จะเพิ่มขึ้น สินค้าเหล่านี้ได้แก่ เครื่องสำอางราคาถูก ข้าวสารคุณภาพต่ำ เสื้อโหล เป็นต้น

4. รสนิยมของผู้บริโภค รสนิยมเป็นปัจจัยหนึ่งที่กำหนดอุปสงค์ รสนิยมของบุคคลโดยทั่วไปจะมีลักษณะแตกต่างกันตามอายุ อาชีพ ขนบธรรมเนียมประเพณี เป็นต้น โดยปกติ รสนิยมในสินค้าชนิดต่าง ๆ จะเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัยและกาลเวลา รสนิยมของสินค้าบางชนิดเปลี่ยนแปลงได้ง่าย เช่น เครื่องแต่งกาย เครื่องประดับ เป็นต้น ดังนั้นถ้าราคาสินค้าชนิดใดอยู่ในสมัยนิยมอุปสงค์ในสินค้านั้นจะเพิ่มขึ้น แต่ถ้าสินค้าชนิดใดล้าสมัยอุปสงค์ในสินค้านั้นจะลดลง

5. จำนวนประชากร โดยทั่วไปเมื่อประชากรของสังคมหรือของประเทศ มีจำนวนมากขึ้นความต้องการในสินค้าและบริการจะเพิ่มขึ้นด้วย แต่ประชากรที่เพิ่มขึ้นนี้จะต้อง มีอำนาจซื้อเพิ่มขึ้นด้วย จึงจะก่อให้เกิดอุปสงค์ในสินค้าเพิ่มขึ้น

6. การคาดคะเนราคาและปริมาณสินค้าในอนาคต เป็นปัจจัยอย่างหนึ่งที่ทำให้อุปสงค์ในสินค้าเปลี่ยนแปลงไป เช่น ผู้บริโภคคาดคะเนว่าราคาข้าวสารในอนาคตจะสูงขึ้น ผู้บริโภคจะรีบซื้อข้าวสารในขณะนี้เพิ่มขึ้น อุปสงค์ของข้าวสารในปัจจุบันจึงเพิ่มขึ้น ในทางตรง กัน

ข้ามถ้าผู้บริโภคคาดว่าราคาข้าวสารในอนาคตจะลดลงผู้บริโภคจะชะลอการซื้อข้าวสารไว้ก่อน อุปสงค์ของข้าวสารในปัจจุบันจึงลดลง

7. ฤดูกาล ความต้องการซื้อสินค้าต่าง ๆ ในแต่ละช่วงเวลาจะแตกต่างกันตามฤดูกาล เช่น ในฤดูร้อนอุปสงค์ของพัดลมจะเพิ่มสูงขึ้น ฤดูฝนปริมาณความต้องการร่มจะมี มากขึ้น และใน ฤดูหนาวอุปสงค์ของเสื้อกันหนาวจะมีมากขึ้น

8. สภาพการกระจายรายได้ในระบบเศรษฐกิจ แม้ว่ารายได้เฉลี่ยต่อหัวของแต่ละ ประเทศจะเท่ากัน แต่ถ้าโครงสร้างการกระจายรายได้ของประเทศแตกต่างกัน ปริมาณความต้องการ ในสินค้าก็จะแตกต่างกันด้วย ตัวอย่างเช่น ซาอุดีอาระเบีย และสหรัฐอเมริกา มีรายได้เฉลี่ยต่อหัวสูง และใกล้เคียงกัน แต่สภาพการกระจายรายได้แตกต่างกันมาก กล่าวคือ ประชากรของ ซาอุดีอาระเบียส่วนใหญ่ยังยากจน มีคนกลุ่มน้อยเท่านั้นที่ร่ำรวยจากการเป็นเจ้าของบ่อน้ำมัน ขณะที่ประชากรของสหรัฐอเมริกาส่วนใหญ่เป็นคนชนชั้นกลางรายได้ไม่แตกต่างกันมากนัก ดังนั้นปริมาณความต้องการซื้อสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งของทั้ง 2 ประเทศ ย่อมแตกต่างกัน

3) ฟังก์ชันอุปสงค์ (Demand Function)

ฟังก์ชันอุปสงค์เป็นการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณซื้อที่บ่งชี้กับปัจจัยที่กำหนด อุปสงค์ซึ่งสามารถเขียนฟังก์ชันอุปสงค์ได้ดังนี้

$$Q_x = f [P_x, P_y, Y, A_1, A_2, \dots]$$

เมื่อ Q_x คือ ปริมาณซื้อสินค้า X

P_x คือ ราคาสินค้า X

P_y คือ ราคาสินค้า Y

Y คือ ระดับรายได้ของผู้บริโภค

A_1, A_2 คือ ปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์อื่น ๆ

2.1.2 การวิเคราะห์เครดิต (Credit Analysis) เป็นวิธีการที่ธนาคารและสถาบันการเงิน โดยทั่วไปใช้ในการวิเคราะห์ฐานะทางการเงินของลูกค้าในด้านต่างๆ เช่น ความสามารถในการชำระหนี้ และการชำระหนี้ ความสามารถในการประกอบธุรกิจ เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจว่าจะให้เครดิตหรือไม่

หลักเกณฑ์การวิเคราะห์เครดิตที่ใช้ในสถาบันการเงินทั่วไปจะมี 2 หลักเกณฑ์ คือนโยบาย 5C และนโยบาย 5P

1) นโยบาย 5C พัฒนามาจาก 3C ได้แก่ Character, Capital และ Capacity ก่อนต่อมาจึงเพิ่ม Collateral และ Condition ซึ่งเรียกว่า นโยบาย 5C ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. Character คือคุณสมบัติของผู้ขอสินเชื่อ เป็นการวิเคราะห์ถึงอุปนิสัยใจคอ และพฤติกรรมของผู้ขอสินเชื่อว่าจะมีความรับผิดชอบ และความเต็มใจในการชำระหนี้มากน้อยเพียงใด

2. Capital คือเงินทุนของธุรกิจ เป็นการวิเคราะห์ถึงฐานะทางการเงิน ซึ่งได้แก่สินทรัพย์ หนี้สิน และทุนของธุรกิจ สำหรับทุนของธุรกิจนั้น หมายถึง ส่วนที่เจ้าของหรือผู้ประกอบการลงทุนนำมาลงทุนในธุรกิจ ไม่ว่าจะเป็นเงินสด หรือ ที่ดิน ในการวิเคราะห์จะพิจารณาส่วนของสินทรัพย์ที่มีมากกว่าหนี้สิน โดยดูจากอัตราส่วน กำไร/ทุน และอัตราหนี้สิน/ทุน

3. Capacity คือความสามารถในการชำระหนี้สิน เป็นการวิเคราะห์ถึงความสามารถในการหารายได้ของธุรกิจ ถ้าเป็นการขอบัตรเครดิตจะพิจารณาจากคุณสมบัติของผู้ขอในรูปของเงินเดือน, ค่าจ้าง และรายได้อื่นๆ เป็นหลักแต่ถ้าเป็นนิติบุคคลจะวิเคราะห์ถึงผลการดำเนินงานของธุรกิจเพื่อดูความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจ

4. Collateral คือหลักประกัน ในการพิจารณาและตัดสินใจเกี่ยวกับการให้เครดิตนั้น หลักประกันเป็นเพียงการช่วยลดความเสี่ยงทางการเงิน ในกรณีที่ผลการดำเนินงานและฐานะการเงินในอนาคตไม่เป็นไปตามที่คาดหมายไว้ หลักประกันที่ใช้ค้ำประกันได้แก่ ที่ดิน อาคารบ้าน

5. Condition คือสภาวะการณ์ต่างๆ ไป เช่น ภาวะเศรษฐกิจ นโยบายของรัฐบาล นโยบายของแต่ละธนาคาร การเมือง กฎหมาย ภาษี สภาพดินฟ้าอากาศ การขึ้นลงของราคาน้ำมัน ปัญหาแรงงาน อัตราดอกเบี้ย เทคโนโลยี เป็นต้น ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อความสามารถในการชำระหนี้ได้

2) นโยบาย 5P เป็นอีกหลักเกณฑ์หนึ่งที่ใช้ในการวิเคราะห์เครดิต ซึ่งประกอบ ด้วย

1. People เป็นปัจจัยด้านตัวบุคคลซึ่งแยกเป็นหลักใหญ่ๆ 2 ประการ ต้องพิจารณาว่าบุคคลที่มากู้เงินนั้น เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบแค่ไหน และมีความสำเร็จในการทำงานมากน้อยแค่ไหน โดยสืบหาข้อมูลผู้กู้ผ่านทางผู้ประกอบการธุรกิจ หรือจากผู้ซื้อขายสินค้าซึ่งรู้จักกัน ความสามารถในการชำระหนี้ก็จะพิจารณาถึงการให้ความร่วมมือกับธนาคารในการให้ข้อมูลแก่ธนาคาร ในธุรกิจของตนเองอย่างตรงไปตรงมา เป็นการแสดงให้เห็นอุปนิสัยว่าเป็นอย่างไร และธนาคาร ควรจะติดต่อด้วยหรือไม่

2. Purpose คือจุดมุ่งหมายในการกู้ยืมเงิน ในการพิจารณาสินเชื่อเราต้องทราบวัตถุประสงค์ว่าเงินก้อนนั้นจะนำมาใช้ทำอะไร เช่นนำไปใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียน เอาไปลงทุนซื้อ ทรัพย์สิน เครื่องจักร เอาไปชำระหนี้เจ้าหนี้การค้า เอาไปใช้ในการอุปโภคบริโภค

3. Payment คือการชำระหนี้ ซึ่งเป็นหัวใจในการพิจารณาการให้สินเชื่อ เป็นการพิจารณาว่าผู้กู้มีความสามารถที่จะชำระหนี้คืนให้กับธนาคารภายในระยะเวลาที่กำหนดได้หรือไม่ ถ้าเป็นลูกค้าเก่าจะใช้ข้อมูลในอดีตมาพิจารณาประกอบ

4. Protection คือหลักการป้องกัน โครงสร้างของเงินกู้จะต้องรวมทางออกที่ป้องกันความเสี่ยงไว้ด้วย เมื่อการดำเนินธุรกิจไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้

5. Perspective หมายถึงการพิจารณารวมๆกันทุกอย่างว่าควรจะให้กู้หรือไม่ โดยเปรียบเทียบระหว่างอัตราส่วนของดอกเบี้ยกับการเสี่ยงของธุรกิจนั้น ธนาคารจะพิจารณาถึงความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น ความยุ่งยากในการเรียกเก็บเงิน การเสียเวลา ในกรณีเกิดการฟ้องร้อง

2.2 สรุปสาระสำคัญจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องยังไม่มีผู้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นหนี้ค้างชำระบัตรเครดิต ของธนาคารพาณิชย์ แต่มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ไชยรัตน์ โครุบล (2536) ได้ทำการศึกษาเรื่อง พฤติกรรมของข้าราชการกับภาวะสินเชื่อธนาคาร กรณีศึกษาสินเชื่อ "กรุงไทยธนวิญ" จังหวัดเชียงใหม่ ผลของการศึกษาสรุปได้ดังนี้ คนไทยเรายังมีค่านิยมในคุณค่าของการเรียนสูง ๆ "เพื่อรับราชการจะเป็นใหญ่เป็นโต มียศฐาบรรดาศักดิ์" ดังนั้นสังคมราชการจึงเป็นสังคมที่ใหญ่มากในประเทศไทย เป็นสังคมที่มีการยอมรับว่ามีเกียรติและจากแนวความคิดของบุคคลโดยทั่วไป มีความรู้สึกว่าสายงานอาชีพในการรับราชการมีความมั่นคงและหลักประกันในชีวิตการทำงาน เมื่อเข้ารับราชการแล้วก็จะมีความก้าวหน้า เลื่อนขึ้นเงินเดือนเป็นประจำทุกปี เรื่อยไป จนกระทั่งครบเกษียณอายุ เมื่อพ้นสภาพข้าราชการประจำไป

แล้วก็ยังเป็นข้าราชการบำนาญ ฉะนั้นบุคคลส่วนใหญ่จึงมุ่งที่จะให้ลูกหลานเข้ารับราชการ เพื่อประกันความมั่นคงของชีวิต แต่เนื่องจากสถานการณ์ทางเศรษฐกิจในปัจจุบันของประเทศได้ผันแปรอย่างรวดเร็ว อัตราเงินเดือนขั้นต่ำของข้าราชการยังต่ำกว่าค่าจ้างขั้นต่ำของกรรมการ จึงส่งผลให้สถานะทางการเงินของข้าราชการประสบปัญหา กล่าวคือ มีรายจ่ายมากกว่ารายได้ ทำให้เกิดหนี้สินล้นพ้นตัว ซึ่งพอสรุปปัญหาและสาเหตุได้ดังนี้ รายได้ของข้าราชการไม่เพียงพอที่จะมีมาตรฐานการครองชีพอย่างเหมาะสมในสังคมไทย ระบบค่าตอบแทนของข้าราชการขาดแรงจูงใจ (Incentive) โดยการปรับเงินเดือนประจำปี ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างการปรับตามดัชนีราคาผู้บริโภค เงินเดือนข้าราชการขาดความเป็นธรรมหรือความยุติธรรม บุคคล

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น เป็นสาเหตุที่ทำให้ข้าราชการบางส่วน มีค่าใช้จ่ายเกินกว่ารายได้ที่ได้รับ ซึ่งต้องหารายได้เข้ามาชดเชยส่วนที่ขาด หากไม่มีรายได้ทางอื่นก็จำเป็นต้องใช้วิธีกู้หนี้ยืมสินมาชดเชยส่วนนี้ แหล่งเงินกู้ต่าง ๆ ก็ขึ้นอยู่กับเครดิตและหลักประกัน ความน่าเชื่อถือของข้าราชการแต่ละคน หากเครดิตดี ก็สามารถกู้ยืมจากสถาบันทางการเงิน คือธนาคาร และบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ หากเครดิตไม่ดีก็ต้องกู้ยืมเงินนอกระบบ และต้องจ่ายดอกเบี้ยในอัตราที่สูง มีข้าราชการจำนวนไม่น้อยที่ต้องกู้เงินประเภทนี้

ไพโรจน์ กลืนสมิต (2536) ได้ศึกษาเรื่อง กระบวนการบริหารหนี้ที่มีปัญหาของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ผลของการศึกษาพบว่า เมื่อลูกหนี้เกิดมีปัญหาซึ่งอาจเกิดก่อนหรือหลังครบกำหนดชำระหนี้คืนเงินกู้ก็ได้ กระบวนการหรือขั้นตอนในการเรียกคืนเงินกู้มีความซับซ้อน ละเอียดอ่อนและยุ่งยากกว่าการพิจารณาให้สินเชื่อในเบื้องต้นเสียอีก หลังจากที่มีการตรวจสอบและวิเคราะห์บททวนจนทราบสาเหตุของปัญหาและข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเรียบร้อยแล้วก็จะดำเนินการกำหนดวิธีฟื้นฟูหนี้เสียให้กลับเป็นหนี้ดี หรือวิธีการติดตามเรียกเก็บหนี้เงินต้นและดอกเบี้ยมาให้ได้หมด หรือให้ได้มากที่สุดและสูญเสียน้อยที่สุด การกำหนดวิธีปฏิบัติกับลูกหนี้แตกต่างกันไปทั้งนี้เพราะระหว่างลูกหนี้แต่ละรายจะมีปัจจัยที่แตกต่างกันอีกมาก เช่น อุปนิสัยลักษณะของธุรกิจ รากฐานของปัญหา และปัจจัยอื่นๆ ของลูกหนี้

อนันต์ บุญมหาชนกร (2538) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นหนี้ค้างชำระสำหรับลูกหนี้สินเชื่อกรุงไทยธนวิญ ในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ ลูกหนี้ส่วนใหญ่มีหนี้ค้างชำระสินเชื่อกรุงไทยธนวิญส่วนใหญ่เป็นชายร้อยละ 66.07 เป็นหญิงร้อยละ 33.93 โดยมีสถานภาพสมรสเป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 72.14 รองลงมาเป็นโสดร้อยละ 17.86 หย่าหรือเป็นหม้ายมีเพียงร้อยละ 10 ลูกหนี้ร้อยละ 5 เป็นหนี้ไม่มีการเคลื่อนไหวบัญชี ทำให้มีภาระหนี้ค้างชำระสินเชื่อกรุงไทยธนวิญ อายุระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 23.93 อายุ 41-50 ปี ร้อยละ 22.14 อายุ 20-30 ปี มีเพียงส่วนน้อยคือร้อยละ 3.93 อายุระหว่าง 51-60 ปี และอายุ 61 ปีขึ้นไปไม่มี ลูกหนี้ที่มียอดหนี้

ค้ำชำระส่วนใหญ่มีบุตร 2 คน ร้อยละ 36.07 ไม่มีบุตร ร้อยละ 30.00 มีบุตร 1 คนและ 3 คน ร้อยละ 22.14 นอกจากการเลี้ยงดูบุตรแล้ว ลูกหนี้มีภาระในการเลี้ยงดูสมาชิกอื่นในครอบครัวด้วยมากที่สุดคือมีจำนวน 2 คน มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี รองลงมาร้อยละ 43.93 ระดับอนุปริญญา ที่เหลือมีการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายและต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย ที่มีหนี้ค้ำชำระมากที่สุดตั้งแต่ 50,000 บาทขึ้นไป มีอาชีพข้าราชการครูและข้าราชการอำเภอ มีรายได้มากกว่า 8,000 บาท ต่อเดือนขึ้นไป มีอายุงานตั้งแต่ 14 ปีขึ้นไป และเคยมีการโอนย้ายในรอบ 5 ปี ประมาณ 3 ครั้ง ซึ่งมีผลทำให้ขาดการวางแผนที่ดีทางการเงิน นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ค้ำประกันเป็นผู้มีรายได้อยู่ในระดับต่ำ

ปัจจัยเกี่ยวกับผู้กู้ ผู้กู้สินเชื่อกองทุนไทยธนวิทย์ส่วนใหญ่เป็นข้าราชการครูและข้าราชการฝ่ายปกครอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายยามฉุกเฉินและจำเป็น เป็นหนี้ที่มีปัญหาเนื่องจากผู้กู้มีหนี้สินสวัสดิการต้นสังกัด ประกอบกับมีรายได้คนเดียวในครอบครัว ใช้เงินผิดวัตถุประสงค์และใช้จ่ายฟุ่มเฟือย รวมทั้งต้องจ่ายค่ารักษาพยาบาลบุคคลในครอบครัว หรือไปช่วยราชการในต่างจังหวัด ทำให้รายจ่ายมากกว่ารายได้และไม่สามารถชำระหนี้คืนได้

ปัจจัยเกี่ยวกับธนาคารที่ให้ผู้พบว่า ปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบต่อหนี้ค้ำชำระคือเจ้าหน้าที่ขาดการติดตามทวงถาม ขาดผู้รับผิดชอบในการแก้ไขและติดตามหนี้ ความไม่รัดกุมของหลักเกณฑ์และนโยบายในการให้สินเชื่อ

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ยอดหนี้ค้ำชำระของสินเชื่อกองทุนไทยธนวิทย์ซึ่งเป็นสินเชื่อประเภทอุปโภคบริโภค ที่ไม่สอดคล้องกับดัชนีราคาผู้บริโภคภาคเหนือซึ่งลดลง แต่รายจ่ายสินค้าอุปโภคบริโภคเพิ่มสูงขึ้น ทำให้ความสามารถในการชำระหนี้ลดลง ส่งผลกระทบถึงการค้ำชำระหนี้สินเชื่อกองทุนไทยธนวิทย์

2.3 นิยามศัพท์

บัตรเครดิต หมายถึงสิ่งที่ไม่ถือเป็นตัวเงิน แต่เป็นสิ่งที่ใช้แทนเงินได้

บัตรเครดิตในประเทศ หมายถึงบัตรเครดิตในประเทศที่ออกโดยธนาคารพาณิชย์ ในประเทศ อาทิเช่นบัตรเครดิตของ บมจ.พาณิชย์แห่งหนึ่ง ซึ่งสามารถใช้ได้เฉพาะในประเทศไทย

บัตรเครดิตต่างประเทศ หมายถึงบัตรเครดิตที่ออกโดยธนาคารในประเทศร่วมกับธนาคารต่างประเทศ ซึ่งสามารถใช้ได้ทั่วโลก

หนี้ค้ำชำระ หมายถึงการค้ำชำระหนี้บัตรเครดิตเกิน 45 วัน

หนี้เสียบัตรเครดิต หมายถึงการค้ำชำระหนี้บัตรเครดิตเกิน 90 วัน